

Pracovní list P04 – Geometrická posloupnost

Úloha 1: HDP (hrubý domácí produkt) České republiky dosáhl v roce 2008 hodnoty 353 701 Kč na jednoho obyvatele. Jaké hodnoty by dosáhl v roce 2016, pokud by rostl stálým tempem 3% ročně?

Na začátku: v roce 2009: v roce 2010: v roce 2011:
 v roce 2012: v roce 2013: v roce 2014: v roce 2015:
 v roce 2016: Jak bychom popsali tuto posloupnost rekurentně?

Definice: Posloupnost $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ se nazývá **geometrická**, právě když existuje takové **reálné číslo q** , že pro každé přirozené číslo n platí $a_{n+1}=a_n \cdot q$. Číslo q se nazývá **kvocient posloupnosti**.

Úloha 2: Určete, které z následujících posloupností jsou geometrické. U geometrických posloupností určete kvocient.

4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, ... 2, 4, 8, 16, 32, 64 ... 1, -1, 1, -1, 1, -1, ... 4; 2; 1; 0,5; 0,25; 0,125 ...

$9/4, 1/2, 1/9, 2/81, \dots$ $\pi, 2\pi, 3\pi, 4\pi, 5\pi, 6\pi, \dots$ $1, \sqrt{2}, 2, 2\sqrt{2}, 4, 4\sqrt{2}, \dots$ $-\pi/4, \pi/2, -\pi, 2\pi, -4\pi, 8\pi, \dots$

Úloha 3: Dokaž, že posloupnost $(5 \cdot 2^{n+1})_{n=1}^{\infty}$ je geometrická.

Úloha 4: Napiš prvních pět členů následujících geometrických posloupností. Které z těchto posloupností jsou zároveň aritmetické?

$a_1 = 1, q = -2$ $a_1 = \pi, q = 0$ $a_1 = 5, q = -1$ $a_1 = 0, q = 0$

Zkus odvodit vzorec pro n -tý člen geometrické posloupnosti pouze pomocí hodnoty prvního členu a kvocientu. Rozepiš si postupně hodnoty prvních několik členů a pak vyslov hypotézu:

a_1 $a_2 = a_1 \cdot q$ $a_3 = a_2 \cdot q = \dots$ $a_4 = a_3 \cdot q = \dots$ $a_5 = a_4 \cdot q = \dots$

Hypotéza: $a_n = \dots$

Věta: V geometrické posloupnosti $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ s kvocientem q platí pro každé $n \in \mathbb{N}$: $a_n =$

Úloha 5: U následujících geometrických posloupností sestav vzorec pro n -tý člen, najdi rekurentní vyjádření a urči a_6 .

a_1, q	$a_1=2, q= 2$		
n-tý člen		$[3(-1)^{n-1}]_{n=1}^{\infty}$	
Rekurentní vyjádření.			$a_1=\sqrt{3}; a_{n+1}=a_n\sqrt{3}, n \in \mathbb{N}$
a_6			

Úloha 6: Pro geometrickou posloupnost platí $a_5 = 0.5$; $q = 2$. Urči člen a_9 aniž bys určoval první člen. Kolikrát je třeba vynásobit kvocientem 5. člen?

Věta: V geometrické posloupnosti $(a_n)_{n=1}^{\infty}$ s kvocientem q platí pro všechna $r, s \in \mathbb{N}$: **$a_s =$**

Úloha 7:

Je dána geom. posloupnost, ve které známe $a_5=2.5$, $a_{10}=80$. Urči q , a_1 , a_8

Je dána geom. posloupnost, ve které známe $a_4=1$, $a_9=9\sqrt{3}$. Urči q , a_1 , a_6

$q=$

$a_1=$

$a_8=$

$q=$

$a_1=$

$a_6=$

Věta: Pro součet prvních n členů **geometrické posloupnosti** $(a_n)_{n=1}^{\infty}$

tedy pro $a_1+a_2+ a_3+ \dots + a_{n-1}+a_n$ platí $S_n = a_1 \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1}$

Důkaz je snadný a můžete si ho přečíst na realisticky.cz. A kdyby někdo potřeboval body, může nám ho předvést v hodině.

Úloha 8: Urči součet:

prvních osmi členů geometrické řady $a_1=2$; $q = \sqrt{3}$

všech nezáporných celočíselných mocnin dvou menších než 100.

Úloha 9: Urči a_1 a q geometrické posloupnosti, pro kterou platí $a_1 - a_3 = -16$; $a_1 + a_2 = 8$

Úloha 10: Vyřeš rovnici: $x - 3x + 9x - 27x + \dots + 729x = 2735$